

datum advies: 12 april 2011

De Beoordelings- en Adviescommissie (verder ook: BAC) van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Regeling) het volgende advies inzake de klacht van:

wonende te Wateringen,
klaagster,

tegen:

behorende tot de Congregatie van de priesters van
het Heilig Hart van Jezus,
overleden op
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna te noemen de aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift is op 7 september 2010 bij Hulp en Recht binnengekomen. Op 1 februari 2011 heeft Hulp en Recht een verweerschrift ontvangen.

Op 21 maart 2011 heeft te Utrecht een zitting achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de BAC was samengesteld uit onderstaande leden, met dien verstande dat mr. Van der Ven wegens ziekte afwezig was. Klaagster is verschenen, bijgestaan door haar juridisch adviseur, mr. , advocaat te en vergezeld van haar broer en schoonzus. Namens aangeklaagde zijn verschenen , Provinciaal overste van de Priesters van het H. Hart, en mr. , advocaat te. Alle betrokkenen hebben ervoor gekozen dat de zitting zou worden voortgezet en dat mr. Van der Ven wel bij de advisering zou worden betrokken. Na de zitting heeft mr. , in

overeenstemming met een ter zitting gemaakte afspraak, een volledig exemplaar van het

klaagschrift aan mr. [redacted] en de BAC doen toekomen. Mr. [redacted] heeft daarop bij brief van 25 maart 2011 doen weten geen aanvullende opmerkingen te hebben.

2. De klacht

2.1 Aangeklaagde gaf les op een school waar een van de broers van klaagster op zat en organiseerde daarnaast kerkelijke jeugdkampen waarbij die broer ook betrokken was. Er ontstond hierdoor contact tussen aangeklaagde en de ouders van klaagster. Aangeklaagde kwam regelmatig bij het ouderlijk huis van klaagster langs en werd een soort huisvriend. Klaagster kreeg altijd extra aandacht en cadeautjes van aangeklaagde. Op enig moment werd klaagster uitgenodigd in de pastorie aan [redacted] in [redacted] waar aangeklaagde woonde. Ze mocht hem daar helpen met allerlei kleine klusjes.

2.2 Klaagster, geboren op [redacted], was ongeveer negen jaar oud toen het misbruik begon. Aangeklaagde deed de deur van zijn kamer in de pastorie op slot en trok de broek van klaagster uit. Klaagster moest bij aangeklaagde op schoot komen zitten. Hij betastte dan onder haar shirt haar tepels en stopte zijn vingers in haar vagina. Dit gebeurde ook als haar broers ondertussen in de ruimte daarnaast bezig waren. Zij hadden niets door. Aangeklaagde deed het voorkomen alsof het iets heel leuks was wat zij samen gingen doen en zei ook tegen klaagster dat het hun geheimpje was. Aangeklaagde nam klaagster ook regelmatig in de auto mee naar zijn ouders in [redacted]. Dan vond er geen misbruik plaats. Het seksueel misbruik is doorgegaan tot [redacted].

2.3 Vanaf zeker moment vertoonde klaagster vluchtgedrag. Zij probeerde steeds meer onder de contacten met aangeklaagde uit te komen. Haar broers maakten haar daarvan wel eens een verwijt, omdat zij nu de klusjes bij aangeklaagde moesten overnemen. De moeder van klaagster maakte zich zorgen om het vluchtgedrag van haar dochter en had een relatie tussen dit gedrag en de aanwezigheid van aangeklaagde opgemerkt. Toen de moeder van klaagster in [redacted] aangeklaagde had gevraagd om na de mis in verband met haar [redacted] jarig huwelijk te komen praten, bleek aangeklaagde vervolgens met de noorderzon te zijn vertrokken. Klaagster en haar familie hebben daarna ondanks pogingen contact met hem te krijgen nooit meer iets van hem gehoord.

- 2.4 Door gedrags- en leerproblemen kon klaagster niet meer meekomen op school en ging zij naar een LOM school in . De sociale contacten in haar buurt werden door deze verandering van school verstoord. Klaagster kreeg vriendjes, maar iedere relatie strandde. Op haar raakte ze haar baan kwijt en wilde ze naar het buitenland. Toen haar moeder haar verweet dat ze opnieuw vluchtgedrag vertoonde, heeft klaagster verteld over het seksueel misbruik door aangeklaagde. Haar moeder heeft hierna de broers van klaagster ingelicht. Vanaf dat moment ging het psychisch steeds slechter met klaagster en kreeg zij een alcoholprobleem. Zowel in haar werk al privé was het contact met mannen een groot probleem. Klaagster was niet in staat een (seksuele) relatie in stand te houden. Sinds slikt klaagster zware medicijnen tegen depressies en psychoses. Vanaf is klaagster meermalen in (gesloten) inrichtingen opgenomen geweest. Klaagster had een doodswens en heeft vele zelfmoordpogingen gedaan. Sinds heeft ze thuisbegeleiding. De opnames hebben tot ongeveer geduurd.
- 2.5 Klaagster is veel kwijtgeraakt, zoals haar werk, koophuis en rijbewijs. Ze leeft van een WAO-uitkering. Klaagster bezoekt nog zeer frequent een psychiater en een sociaal verpleegkundige. Zij volgt nog wekelijks therapieën. Ze probeert nu te praten over haar ellendige verleden en daardoor lijkt het beter met haar te gaan. Klaagster heeft nog steeds thuisbegeleiding en een alcoholprobleem. Ze heeft ook nog last van herbelevingen en grote onrust. Het bespreken van deze klacht bracht bij klaagster veel spanning teweeg, waardoor zij last kreeg van hartkloppingen.
- 2.6 Voor klaagster is van groot belang te weten of aangeklaagde ook andere kinderen seksueel heeft misbruikt. Ze zoekt erkenning van hetgeen is gebeurd. Dat zal voor haar een belangrijk onderdeel van haar herstel kunnen zijn. Klaagster wil tevens een financiële genoegdoening voor de schade die ze heeft geleden.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. heeft in zijn verweerschrift informatie gegeven over de levensloop van aangeklaagde. heeft het archief van de priesters van het H. Hart grondig doorzocht.

Aangeklaagde woonde in de periode op de pastorie van de aan de in . Les geven, jeugdkampen organiseren en autotochten maken met jongeren hoorden volgens aangeklaagde bij zijn werk. Vaak kwam hij met gasten op bezoek bij zijn ouders in : Zijn oversten en medebroeders hadden nauwelijks zicht op zijn leven en werk. Aangeklaagde ging zijn eigen gang, hield zich niet aan afspraken en er was sprake van financieel wanbeheer.

In werd aangeklaagde via een brief aan de provinciaal overste beschuldigd van oneerbare handelingen met kinderen: het ging om een meisje dat met hem op bezoek ging bij zijn ouders en om twee meisjes in de pastorie aan de . Onder druk van duidelijke getuigenissen heeft aangeklaagde dit toegegeven. Die meisjes en hun ouders zijn niet met de beschuldigingen naar de politie gegaan. Wel werd gezegd dat aangeklaagde psychische problemen had en dringend geholpen moest worden. De ouders van de betrokken meisjes eisten destijds ook de toezegging dat de overste zou verhinderen dat aangeklaagde in dezelfde fouten zou vervallen. In een brief van van de toenmalige provinciaal overste aan aangeklaagde werden vijf strenge eisen gesteld ter garantie dat hij zijn leven anders en beter zou inrichten. Er werd bedreigd dat, als hij zich niet hield aan de gestelde voorwaarden, in Rome een proces tot uitzetting uit de congregatie zou worden ingezet.

heeft in de verslagen gelezen dat aangeklaagde bijna niet te sturen was en bijvoorbeeld de afspraken met de psychiater vooruitschoof. Over de omgang van aangeklaagde met kinderen zijn geen verdere klachten terug te vinden. Er zouden anders ook zeker maatregelen getroffen zijn. heeft in de stukken ook niets kunnen terugvinden over wat klaagster is overkomen. Dat betekent niet dat haar klacht niet serieus genomen dient te worden. Wat klaagster vertelt klinkt, tegen de zojuist geschetste achtergrond, herkenbaar. Gelet op de omschreven handelingen is er onmiskenbaar sprake van seksueel misbruik. Zo'n misbruik van een kind is ziekelijk en verwerpelijk.

is van harte bereid spijt te betuigen namens zijn congregatie aan ieder die door een van haar leden seksueel is misbruikt. Ten behoeve van het verwerkingsproces is de congregatie bereid medewerking te verlenen aan het slachtoffer. is persoonlijk bereid, indien klaagster daar prijs op stelt, tot een gesprek.

4. De beoordeling

4.1 Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Regeling.

4.2 De verweten feiten hebben zich bijna veertig jaar geleden afgespeeld en zijn door het overlijden van aangeklaagde niet meer in detail te onderzoeken.

Naar het oordeel van de BAC is aanmemelijk geworden dat klaagster in de periode tussen en meermalen door aangeklaagde is misbruikt. Ten aanzien van de frequentie van het misbruik heeft klaagster ter zitting geen nadere toelichting kunnen geven, daar zij zich dit niet meer precies kan herinneren. De BAC is overtuigd geraakt van het misbruik, niet alleen door de wijze waarop klaagster haar verhaal heeft verteld, maar ook door hetgeen in het verweerschrift van naar voren is gekomen. Ter zitting is dit nader door hem toegelicht. Het betreft beschuldigingen jegens aangeklaagde in van “oneerbare handelingen” met betrekking tot drie (andere) minderjarige meisjes. Die handelingen speelden zich onder meer ook af in de pastorie aan de in . Aangeklaagde heeft destijds, blijkens de archieven, de handelingen met betrekking tot die drie meisjes toegegeven. De BAC acht, ondanks het feit dat zij niet beschikt over concrete details over dit seksueel getinte gedrag van aangeklaagde jegens die andere meisjes, genoemde inhoud uit de archieven dienstig als steunbewijs voor de aanmemelijkheid van seksueel misbruik van klaagster door aangeklaagde.

4.3 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde van klaagster met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was nog heel jong, immers nog geen tien jaar, toen het misbruik begon. Aangeklaagde kwam regelmatig bij het ouderlijk huis van klaagster en werd beschouwd als een huisvriend. Dit maakt de schending van het vertrouwen door aangeklaagde extra ernstig.

4.4 Nu aangeklaagde is overleden is er geen mogelijkheid meer tot het opleggen van maatregelen tegen hem. Het advies van de BAC zal zich dan ook concentreren op de hulpverleningsmogelijkheden jegens klaagster. De BAC verwacht dat erkenning van het misbruik door de Kerk zal bijdragen aan de verwerking van een en ander door klaagster. Gelet op haar verantwoordelijkheid, juist ook tegenover het slachtoffer, en gelet op haar pastorale (hulp)taak, mag van de congregatie worden verwacht dat zij haar uiterste best zal doen te onderzoeken op welke wijze zij thans nog klaagster kan bijstaan. heeft daartoe een eerste stap gedaan door in zijn verweerschrift en ter zitting begrip te tonen en spijt te betuigen voor wat klaagster is aangedaan.

4.5 Over het verzoek van klaagster om financiële genoegdoening kan de BAC niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de overste van de congregatie zal een onafhankelijke financiële commissie zich buigen over het bedrag van een mogelijke vergoeding.

De BAC zal thans adviseren als volgt.

5. Het advies

De Beoordelings- en Adviescommissie adviseert de provinciaal overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht grond te verklaren adviseert tot maatregelen als hiervoor in 4.4 aangegeven.

Dit advies is vastgesteld op 12 april 2011 door mr. R.J.M. Smit, voorzitter, prof. dr. W.H.G. Wolters en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier. Het is door de voorzitter ondertekend.

